

Dk - DIALOG

Cena 12,- Kč

Pro členy Demokratického klubu zdarma

ÚVODNÍ SLOVO

Současné období se nachází mezi dvěma významnými volbami, V březnu proběhly parlamentní volby a v lednu budou volby prezidentské. Zejména parlamentní volby jsou v demokratických státech svátkem, neboť nasměrují další vývoj země. Lidé si podle programu jednotlivých stran zvolí své zástupce, kteří budou prosazovat jejich zájmy. V nedemokratických zemích jsou volby pouze parodií na demokracii, která však ukazuje na to, že si jejich vlády uvědomují význam demokracie, ale vykleštily její obsah. Demokracie je sice vláda lidu, ale toto heslo bez dalšího vysvětlení je pouze bezobsažným sloganem. Zastupitelská demokracie je pak její nejvyšší forma, neboť přímou demokracii nelze uplatnit při rozhodování o všech otázkách, které je nutno rozhodnout, k tomu je možno dospět často pouze kompromisem. V tomto smyslu se někdy přeceňuje význam obecného referenda, které může odpovědět jen na jednoduché otázky, kde existují pouze alternativní odpovědi.

Demokracie je složitý systém vlády, je však zároveň ve smyslu slov Winstona Churchilla nejméně špatným ze všech ostatních. Významný politolog Robert Dahl proto všechny současné demokratické státy nazývá polyarchie, pro které postačí splnit 7 požadavků, a to: všichni představitelé moci jsou voleni (1) ve svobodných a spravedlivých volbách (2), existuje všeobecné volební právo (3) a právo každého občana se ucházet o úřad (4), existuje svoboda projevu (5), právo na alternativní informace (6) a existuje svoboda sdružování (7). Pro existenci ideální demokracie má mnoho dalších podmínek, které všechny dosud nikde neexistují. Každá existující polyarchie je specifická, je součástí kultury a závisí na politické vyspělosti dané země, na její tradici a na úrovni demokratismu, což je širší pojem než demokracie a jeho úroveň by se měla stále zvyšovat.

Vraťme se však k výsledku našich parlamentních voleb. Domnívám se, že spokojen s počtem získaných hlasů nebyl nikdo. Přes jasnou výhru hnutí ANO nebyl to ani Andrej Babiš, i když hnutí uspořádalo bouřlivé oslavy. Volilo ho sice 1 500 113 občanů, což je 29,64 % ze všech platných hlasů, ale stále 3 580 546 ob-

čanů volilo jiné strany; 346 659 (5,25 %) hlasů propadlo. V důsledku přerozdělování z těchto propadlých hlasů dostalo Ano nejen všechny tyto hlasy, ale i část hlasů stran s velkým rozptylem po celé republice (hnutí STAN a TOP 09). Tímto přerozdělováním získalo hnutí ANO 78 poslanců (39 % poslanců, tedy o 10 procentních bodů více, než by odpovídalo počtu hlasů) a ostatní strany dohromady pouze 122 poslanců (61 %). Způsob přerozdělování zřejmě porušuje zásadu poměrného zastoupení a podobně jako nutné procento hlasů pro koalici nebo pro vstup do parlamentu potřebuje diskusi.

Hnutí ANO personifikované Andrejem Babišem nabízí občanům České republiky uzavřít smlouvu, kterou ovšem nemůže samo bez pomoci parlamentní většiny splnit. Ve smlouvě, kterou máme chápat jako osobní Babišův závazek a slib a kterou každý může s ním spolupodepsat, prohlašuje, že bude vládu řídit s péčí řádného hospodáře, bude podporovat demokracii, slibuje, že na ministerské posty bude prosazovat odborníky bez ohledu na politickou příslušnost, odmítne všechny pokusy o destrukci státního zastupitelství a soudnictví, zasadí se o nezávislost policie, která nesmí být pod vlivem politiků a bude chránit svobodu a důstojnost každého člověka a mnoho dalších konkrétních slibů, zabírajících celou stránku, včetně přihlášení se k jednotné Evropě. V závěru pak je výzva k účasti na volbách: „Ty nejdůležitější volby v historii naší země. Jde v nich o všechno. Vy rozhodněte, jestli chcete změnu, nebo vládu tradičních politiků na věčné časy. Tohle je první a také poslední pokus. Žádný další nebude. **Ted' nebo nikdy.**“

Text byl zřejmě napsán přímo Andrejem Babišem a dobře ho charakterizuje. Domnívá se skutečně, že už příští volby nebudou nebo je to jen slovní úlet, který nemusíme brát vážně? Text by si zasluhoval i další komentář, ale půjdeme dále. Na základě výsledků voleb sestavil vládu z členů ANO a odborníků bez politické příslušnosti, aniž se příliš snažil o jednání s ostatními stranami zastoupenými v parlamentě. Prezident Miloš Zeman tuto vládu promptně dne 13. prosince jmenoval. Zároveň uvedl, že jestliže nedostane 10. ledna důvěru, dostane Babiš druhý pokus. Přitom zdůraznil, že nejde o neplnohodnotnou vládu, neboť ústava takový pojem nezná. „Vláda je plnohodnotná okamžikem, kdy ji jmenuji. Můžete klidně pracovat a nemusíte reagovat na pomluvy, ať už vznikají z neznalosti nebo ze zlé vůle.“

Prezident Zeman opět prokázal, že si dovede vykládat ústavu podle sebe.

V parlamentní demokracii by měla vláda bez důvěry parlamentu vykonávat pouze nezbytně nutná rozhodnutí a zejména se zdržet rozhodnutí závažnějších, na rozdíl od prezidentské demokracie. Ústava sice pojem neplnohodnotná vláda nezná, ale to neznamená, že to nevyplývá z jejího ducha, že parlament je zdrojem moci vlády. V ústavě se neřeší podrobnosti, ve Velké Británii psaná ústava vůbec neexistuje, ale politická kultura by něco podobného nepřipustila.

Andrej Babiš má ještě jeden závažný problém. Čelí trestnímu stíhání a bude zajímavé, zda ho parlament zbaví imunity, kterou opět po zvolení získal. Pokud se cítí nevinný, měl by se sám imunity vzdát, aby o tom nemuseli poslanci hlasovat. Prezident by pak měl pověřit někoho jiného z hnutí ANO sestavením vlády. To vše samozřejmě souvisí i s lednovými volbami prezidenta.

Zdeněk Pavlík, prosinec 2017

DEMOKRATICKÝ KLUB V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH (08) Jaký je význam členských příspěvků v Demokratickém klubu?

Členové klubu se seznámili před vstupem do něj s jeho ideou i posláním a svůj souhlas s nimi vyjádřili podpisem na přihlášce. Výkonná rada klubu vzala tento podpis jako upřímné vyjádření postoje. Pokud žádný člen výkonné rady nevyjádří pochybností na základě minulých skutků nebo jiné činnosti přihlašujícího se člena, zaregistruje ho/jí přidělením členského čísla do členské základny Klubu; toto číslo je neměnné. Tato skutečnost se zároveň novému členu oznámí dopisem a zasláním členské legitimace.

Všechny činnosti pro Klub vykonávají členové zásadně bezplatně. Pro některé aktivity Klubu jsou však potřebné finanční prostředky (např. tištění bulletinu, nájemné, poštovné, jiné různé poplatky, apod.). Proto existují členské příspěvky, jejichž výši si každý člen počítá sám. Pro ekonomicky činné členy jsou to 3 promile z ročního čistého příjmu, přičemž výkonná rada Klubu jako minimum doporučuje 500 Kč (20 €); jestliže člen nedosahuje průměrného příjmu, může si výši příspěvku upravit (snížit ho pod doporučené minimum). Pro členy bez vlastního příjmu (studenti, ženy v domácnosti, nepracující důchodci apod.) je doporučené minimum 100 Kč (5 €). Členové starší 80 let platí příspěvky pouze dobrovolně.

Členské příspěvky jsou v podstatě jediným zdrojem příjmu Klubu. Jsou zároveň zárukou jeho nezávislosti na veřejné moci i na jiných organizacích (politických stranách i jiných zájmových organizacích apod.). Kromě jednání v souladu s ideovým posláním a šířením ideje Klubu ve společnosti je placení příspěvků jedinou povinností člena. Všechny ostatní aktivity členů (různé funkce v Klubu, např. tajemník, hospodář, člen redakce bulletinu, účast na pravidelných setkáních, jiných aktivitách Klubu apod.) jsou pouze dobrovolné. Předpokládá se však, že členové, pokud byli do nějaké funkce zvoleni nebo s jejich souhlasem jí pověřeni, budou ji zodpovědně vykonávat.

Zdeněk Pavlík, září 2017

PŘÍSPĚVKY

KRÁTKA REFLEXIA K REGIONÁLNÝM VOĽBÁM 2017 USKUTOČNENÝM NA SLOVENSKU

Začiatkom novembra 2017 sa na Slovensku uskutočnili v poradí už piate voľby do orgánov zastupiteľstiev samosprávnych krajov, tzv. vyšších územných celkov (VÚC), ktorých je v rámci územia Slovenska vymedzených celkovo osem. Verejnosť si tak mohla opäť po štyroch rokoch zvoliť predsedu a poslancov zastupiteľstva na úrovni regionálnej samosprávy.

Prvotné obavy v súvislosti s nízkou volebnou účasťou spájajúcou sa s týmto typom hlasovania sa nenaplnili. Voľby, ktoré zápasia s tradične nízkym záujmom verejnosti o využitie aktívneho volebného práva, keď si v tomto prípade k volebnej urne nájde cestu v priemere len každý štvrtý, resp. piaty občan oprávnený

k hlasovaniu, tentokrát zaznamenali relatívne vysokú volebnú účasť, ktorá atakovala hranicu tridsiatich percent. Zdalo sa, že v tomto prípade sa v mediálnom priestore oveľa viac (a aj adresnejšie) hovorilo o tom, čo tento „medzistupeň“ štátnej správy a miestnej samosprávy pre život občana znamená a aký je jeho praktický význam (okruh ktorých politík zastrešuje; napr. kompetencie v oblasti dopravy – správa ciest druhej a tretej triedy, sociálnych služieb – napr. domovy seniorov, zdravotníctva – vybraná sieť polikliník či stredného školstva). Nič to však nemení na skutočnosti, že po voľbách do Európskeho parlamentu sú to práve tieto voľby, ktoré sa nachádzajú na okraji záujmu verejnosti. Občania Slovenskej republiky sa stále akoby ešte nestotožnili s týmto stupňom decentralizácie verejnej moci, preto jednou z tém predvolebných diskusií bola aj kritika prínosu tohto stupňa verejnej správy, jeho priestorových súvislostí (počet a vymedzenie samosprávnych krajov označovaných aj termínom župy) a jeho samotnej budúcnosti.

Novinkou bolo zrušenie druhého kola voľby predsedu samosprávneho kraja, ktoré bolo v minulosti realizované v prípade, ak ani jeden z kandidátov nezískal nadpolovičnú väčšinu hlasov odovzdaných v prvom kole voľby. Oficiálnou verziou iniciátorov tejto zmeny bolo obmedziť možnosť zvolenia kandidátov obhajujúcich extrémistické postoje tak, ako sa to stalo v roku 2013 (predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja sa stal volebný líder krajne pravicovej Ľudovej strany – Naše Slovensko Marián Kotleba). V tejto súvislosti sa však debatovalo aj o kroku, ktorý mal zvýhodniť kandidátov vládnej a dlhodobo najsilnejšej strany na slovenskej politickej scéne, ľavicového Smeru-SD. Novinkou bolo aj predĺženie funkčného obdobia v týchto voľbách zvolených predsedov a poslancov krajov až do roku 2022, odkedy sa voľby do orgánov regionálnych zastupiteľstiev budú konať spolu s miestnymi. Motívom tejto zmeny je zefektívniť nakladanie s verejnými finančnými prostriedkami súvisiacimi s organizáciou volieb, ako aj prilákať k volebným urnám vyšší počet voličov (najmä v prípade regionálnych volieb).

Pomerne vysoká volebná účasť, spolu so zrušením druhého kola volieb predsedov (voľba poslancov regionálnych zastupiteľstiev bola doposiaľ a ostane i naďalej jednokolová), pod vplyvom ďalších faktorov ovplyvňujúcich volebnú súťaž, však priniesli mnohé volebné prekvapenia. Azda najviditeľnejším bol ústup ľavicového Smeru-SD z pozície strany s najvyšším počtom predsedov samosprávnych krajov, keď z pôvodných piatich predsedov s jeho politickou podporou (navyše ďalší šiesty, z pozície nezávislého, mal k tejto strane tiež pomerne blízko) zostala strane po voľbách moc v rukách len v dvoch z nich (v Trenčianskom a Nitrianskom kraji). V týchto voľbách sa nevídaným spôsobom darilo kandidátom s podporou strán demokratickej praviace. Kým vo voľbách predchádzajúcich sa ich kandidátovi podarilo uspieť len v tradičnej bašte praviace, Bratislavskom kraji, v nedávno skončených voľbách až v celkovo piatich krajoch. Práve tento úspech tak môže znamenať priestor na tesnejšiu spoluprácu týchto strán i na celonárodnej úrovni, ktorá mala (a v súčasnosti stále ešte má) isté rezervy vyplývajúce z ich pomerne odlišného hodnotovo-ideologického nastavenia.

Dôležitým motívom týchto volieb bolo taktiež víťazstvo nezávislého kandidáta (narábajúceho však s podporou všetkých demokratických strán politického

spektra, bez ohľadu na ich pozíciu v rámci ľavo-právneho zaradenia) v Banskobystrickom kraji, ktorého županom bol v minulom období už spomínaný krajne pravicový politik Marián Kotleba. Prvýkrát v histórii samostatného Slovenska sa podarilo v tomto type volieb uspieť ženskej kandidátke, ktorá sa na základe ich výsledkov stala predsedkyňou Žilinského samosprávneho kraja.

Ďalším „lajtmotívom“ týchto volieb bol nebyvalý úspech nezávislých kandidátov pri voľbe poslancov zastupiteľstiev VÚC, keď v nadchádzajúcom funkčnom období obsadia v regionálnych zastupiteľstvách až takmer 40 % všetkých kresiel. V tejto súvislosti sa diskutuje o charaktere ich „nezávislosti“, nakoľko mnohí z nich majú istú významnejšiu, či menej významnú politickú minulosť, resp. ich politické postoje sú jasne „pravicovo“ či „ľavicovo“ orientované. Nesporným plusom týchto volieb je skutočnosť, že šancu uspieť (napr. na rozdiel od parlamentných či europarlamentných volieb) majú osobnosti z konkrétnych regiónov a nie persóny vysokopostavené v rámci straníckej hierarchie najsilnejších politických subjektov. Šancu uspieť v týchto voľbách majú však i naďalej najmä tí (nezávislí) kandidáti, ktorí disponujú najväčším objemom (nielen finančných) prostriedkov na samotnú volebnú kampaň.

Podobne ako pri voľbe predsedov samosprávnych krajov, i v tomto prípade vládny Smer-SD zaznamenal výrazný prepád mandátov, keď v medzivolebnom porovnaní sa jeho zisk kresiel v regionálnych zastupiteľstvách zmenšil o polovicu (ako samostatná strana, resp. v rámci volebnej koalície prepád zo 43 % na 23 % všetkých mandátov, ako samostatná strana z 29 % na 14 % všetkých mandátov). Všetky tieto z pozície najsilnejšej slovenskej strany súčasnej i minulej dekády nepriaznivé povolebné fakty spôsobili turbulencie na úrovni najvyšších straníckych štruktúr, keď svoju funkciu ponúkli predsedovi strany všetci jej podpredsedovia. Líder strany a trojnásobný premiér Slovenskej republiky Robert Fico sa rozhodol ich demisiu neprijat' a vo svojom vyjadrení konštatuje, že z jeho pohľadu ide o prejav najvyššej možnej politickej kultúry a tento ich postoj si vysoko váži. Funkcie, ktoré vysokopostavení predstavitelia Smeru-SD položili na stôl, však premiér (zatiaľ) neprijal. Avšak až najbližšie týždne a mesiace ukážu, čo regionálne voľby pre budúcnosť Smeru-SD v konečnom dôsledku znamenali.

Celkovo však možno konštatovať, že v prípade volieb predsedov samosprávnych krajov stále zohráva veľmi významnú úlohu stranícka podpora (až sedem z ôsmich novozvolených predsedov boli kandidáti strán, resp. volebných koalícií). Naopak, na mohutnom vzostupe je fenomén nezávislých kandidátov v prípade volieb poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov (v medzivolebnom porovnaní nárast relatívneho počtu mandátov z 18 % na 39 %).

Výsledky volieb do orgánov regionálnych samospráv vytvorili podmienky na uskutočnenie „iného typu politiky“. Šancu od voličov dostali vo vyššej miere najmä kandidáti demokratickej pravice a tzv. nezávislí. Preto tá časť verejnosti, ktorá im do rúk vložila svoju dôveru, ale rovnako tak i zvyšná, bude veľmi pozorne sledovať, či svoju agendu a kompetencie, s ktorými nová garnitúra narába, zvláda lepšie než ľavicová či krajne pravicová alternatíva. Až čas ukáže, či predvolebné sľuby neboli len nástrojmi číreho politického marketingu a riešenia,

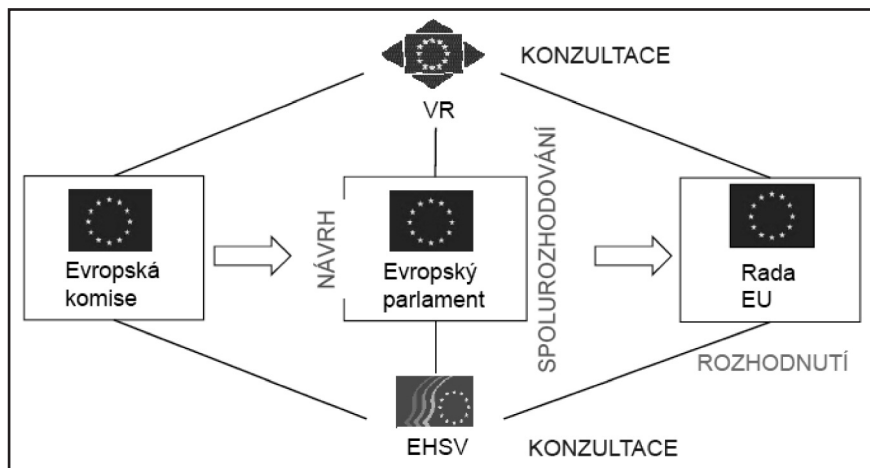
ktoré navrhujú, sú naozaj v prospech širokej verejnosti a nielen úzkej skupiny „hráčov“ spríbuznených v rámci politicko-ekonomických kruhov (sponzorov a politikom blízkych firiem), čo býva v slovenských podmienkach pomerne častou praxou, bez ohľadu na zaradenie politických aktérov na ľavo-pravej hodnotovej škále.

Sumárne, za najväčší úspech týchto volieb považujeme skutočnosť, že demokratické strany resp. nezávislí kandidáti dokázali v Banskobystrickom kraji poraziť kandidáta, u ktorého je pojem „krajne pravicový“ zrejme nedostatočným vyjadrením extrémistických postojov strany, a tiež fakt, že z nasadených viac ako troch stoviek kandidátov na poslancov (presne 335), získala táto strana v regionálnych zastupiteľstvách iba dva mandáty (po jednom v Banskobystrickom a Nitrianskom kraji) z celkovo 416 za všetky kraje. Bitka bola vyhnaná, ale vojna nekončí. Takýto neúspech neodráža reálne preferencie v pomernom volebnom systéme v celoštátnych voľbách. Určite však poteší, že práve vzdor voči extrémistom bol hybnou silou zvýšenej účasti, a že občania Slovenskej republiky nie sú celkom apatickí voči rozhodovaniu o veciach verejných prostredníctvom svojho volebného hlasu.

Martin Plešivčák, Branislav Bleha, december 2017

100 DNŮ VLÁDY EMMANUELA MACRONA VE FRANCII, NADCHÁZEJÍCÍ VOLBY V NĚMECKU A RAKOUSKU A MY

Na setkání Dk k tomuto tématu zazněly v úvodu citáty z Lisabonské smlouvy, k úloze parlamentů členských států, smluvní povinnosti Evropské komise, k Radě EU - smlouva jako součást řádného legislativního procesu. Evropský parlament je zástupce vůle občanů EU. Význam Výboru regionů, Evropského hospodářského a sociálního výboru, Účetního dvora EU.

Emmanuel Macron a jeho 100 dnů: Inaugurován byl na prezidenta 14. 5. 2017 - období může končit 22. 8., proto v nadpisu prezentace je 100 dnů Macronovy vlády.

Prioritou Macrona je nastartování pohybu nejen ve Francii, ale i v Evropě, zejména svižný odpich v relaci s Německem. Je věren cílům Schumanovy deklarace a cílům Evropské unie zachyceným v Lisabonské smlouvě, opírajícím se o Hospodářskou a měnovou unii definovanou již Delorsovou Evropskou komisí před třiceti lety a společnou obrannou a bezpečnostní politikou opřenou o francouzsko-německou spolupráci normovanou již zmíněnou Schumanovou deklarací z 9. 5. 1950; máme teď dopis ministryň obrany Německa, Francie, Španělska a Itálie z 21. 7. vysoké představitelce pro obrannou, bezpečnostní a zahraniční politiku Federice Mogherini s podporou Belgie, Nizozemska, České republiky a Finska (dnes i Slovenska, jak dokládá Společné prohlášení vlád ČR a SR z Lednice 4. září) k otevření Stálé strukturované spolupráce dle článku 42 a 46 Smlouvy o EU v platném znění. Další priority prezidenta Francie vyjádřené v projevu k jeho velvyslancům v 200 zemích světa dne 29. 8. 2017: chceme silnější, více sjednocenou a otevřenou EU; Islámský stát je naším ústředním nepřítelem, zastavíme válku v Sýrii a na začátku příštího roku uspořádáme summit o zamezení financování terorismu; brexit nám nemůže brát energii, sestavíme jádro EU s ministrem financí a společnou hospodářskou politikou zohledňující přednosti členských států. Musíme podporovat africké státy v jejich rozvoji (pozn.: obsaženo již v Schumanově deklaraci 67 let staré); není žádné alternativy k podepsané smlouvě s Íránem - zabezpečuje nešíření jaderných zbraní.

Klimatický summit uspořádáme v prosinci a uděláme vše pro naplnění cílů COP 21 nehlédě na postoj prezidenta USA Donalda Trumpa; uspořádání dvou států v Palestině, resp. Izraeli, zůstává naším návrhem (návštěva jaro 2018).

Macron zdůraznil několikrát, že si dovede představit EU několika formátů, dále půjdou ti, kteří chtějí - nesmějí být drženi členskými státy, které chtějí jít pomaleji nebo nechtějí zajít tak daleko; Salzburg, 24. 8.: schůzka pokračovatelů Předlitavska bez Slovinska s francouzským prezidentem - výsledek komentoval slovenský ministerský předseda lapidárně: „Chceme být v jadře Unie, členstvo vo V4 nie je alternativou.“

30. srpna zavítal ministr zahraničí Německa jako čtvrtý německý ministr na zasedání francouzské vlády (společné zasedání obou vlád se konalo v závěru června s úkoly vytvoření společného plánu v rámci následujícího července). 28. srpna německá kancléřka definitivně podpořila vznik úřadu Ministra financí EU a již v polovině července byly zveřejněny črty společných obranných platforem v tryskáčích, doplňování paliva za letu, výzkumu a experimentálního vývoje.

Právě procházíme dobou, kdy se velmi intenzivně ptáme, jak dál. Je to nejin-
tenzivnější za posledních dvacet pět nebo možná i padesát let. Jednoduše pořádek vytvořený po roce 1989 je rozbitý a globalizace, na niž byl tento řád nastaven, způsobila totální neobsazenost v určitých teritoriích.

„Evropa je jedno z posledních území, kde ideály osvícenství - volební a zastupitelská demokracie, úcta k lidskému jedinci, náboženská tolerance a svoboda projevu i víra v pokrok - jsou široce sdíleny... Přesto tu máme válku a uvědom-

me si, že sedmdesát let míru na našem území je jen díky schopnosti vytvářet evropské instituce - je to vychýlení od naší kolektivní historie!“

Francouzští měšťané se zhusta vracejí k politickému rasismu, ataku na sociální práva a propagaci militarismu.

Musíme se vyrovnat s protiklady svobody a bezpečnosti, máme svá řešení.

Adaptujeme evropské zájmy, abychom byli schopni reagovat na koncepci „Hedvábné stezky“ - využít ji i pro Evropu (myšleno pro členské státy jádra EU, které se účastní koordinované hospodářské politiky).

Zmínit se je třeba i o dvouhodinovém sezení a procházce s Vladimírem Putinem se vzpomínkou na Petra Velikého a vybudování Sankt Petěrburgu, kde se V. P. narodil, byt' zdůrazněno, že sankce zůstávají v platnosti.

Podobně podvečer, večer a dopoledne s Donaldem Trumpem s večerí na Eiffelovce a kladením květin u Vítězného oblouku nebylo nic jiného než společný hold velkému vůdci Napoleonovi, resp. vzpomínce na zašlé časy ojedinělých vůdců.

Setkání s kancléřkou Angelou Merkelovou, španělským a italským ministerským předsedou Mariano Rajoyem, resp. Paolo Gentilonim 28. 8. v Paříži s představiteli Čadu, Nigeru a Libye s odsouhlasením italského postupu při zadržování uprchlíků bez potvrzení azylu na břehu Libyjského moře a vytváření zvláštních táborů v Čadu a Nigeru s kompletní infrastrukturou pro živobytí uprchlíků ze Súdánu, Somálska, Eritrey a Etiopie a dalších zemí Afriky.

Spolkové volby Německo 2017: Jediná televizní debata mezi současnou a budoucí kancléřkou Angelou Merkelovou a bývalým předsedou Evropského parlamentu a budoucím ministrem zahraničních věcí Martinem Schulzem ukázala spokojenost obou s tím, že nejsou ohrožováni antiintegrací silami - Alternativou pro Německo, již dělal v mnohých zemských volbách reklamu i Václav Klaus či komunisty pod prapory Linke nebo novodobými nacionalisty - FDP (dohromady všichni tři ne více než 29 %); Zelení (max. 9 %) nezvládnou mít tolik, aby mohli být koaličním partnerem CDU/CSU.

Očekávání velké koalice v SRN: Podle vyjádření Angely Merkelové lze očekávat vytvoření funkce (úřadu) Ministra financí nově vytvořeného rychlého pruhu evropské integrace. Je tu otevřená snaha o inkluzivní politiku eurozóny směrem k těm, kteří si dají říci. Nezdá se, že by některý stát eurozóny odpadl (možná jedině Irsko), přidají se Rumuni, a Bulhaři, dovolí-li jim to ekonomické parametry, u Dánů bude nejspíše referendum a asi i ve Švédsku. Otazník je nad námi. Britové, Poláci, Chorvati a Maďaři jsou mimo.

Existuje velká podpora společné obranné a bezpečnostní politiky EU, včetně požadavku na rekonstrukci Rady bezpečnosti OSN - zrušení institutu stálého členství nebo rozšíření stálého členství v období G20; snaha o uspořádání vztahů s Ruskem, řešení krymské otázky a tlak na Ukrajinu směrem k vytvoření právního státu - implementace dvaceti požadavků Východního partnerství; otevření Smlouvy o EU - ústavní debata, kterou požaduje Ústavní soud v Karlsruhe v případě předání dalších kompetencí na úroveň EU Spolkovou vládou; vytvoření osy Francie - Německo - naplnění Delorova plánu na Hospodářskou a měnovou unii a Schumanova plánu na Obranné společenství se všemi bezpečnostními aspekty

- transformace Vysokého představitele (-ky) na ministra (-yni) zahraničí jádra současné EU.

Očekávání vzniku jádra EU: Pokračování ve zpevňování ochrany hranice jádra povede i k otázníkům Schengenské hranice; velký tlak ze strany zemí východního partnerství k možnosti přidruženého členství; otázka Turecka i Maroka, Tuniska, Alžírsko a zemí Balkánu povede nutně k vytvoření prstence kolem jádra EU - kde bude místo pro Českou republiku?

Otázky vznikají v souvislosti s volbami v Rakousku a Německu i u nás.

Ivo Kaplán (www.renaissanceinstitut.org), září 2017

ČESKO-NĚMECKÁ DEKLARACE S ODSTUPEM DVACETILETÍ

Dvacet let existence Deklarace podepsané 21. ledna 1997 v Praze spolkovým kancléřem H. Kohlem a tehdejším premiérem Václavem Klausem je většinou hodnoceno jako období vzájemné pozitivní spolupráce ČR a SRN, období, kdy se podařilo naplnit priority polistopadového vývoje, oba zásadní cíle české zahraniční politiky, tedy vstup země do organizace Severoatlantické smlouvy (1999) a dosažení členství ČR v Evropské unii. Deklarace měla česko-německé vztahy osvobodit od zátěže minulosti a nastartovat kooperativní vztahy.

Deklaraci lze s jistou mírou nadsázky chápat jako pokus „odjít“ explozivní odkaz historie, který přetrvával i po uzavření Smlouvy mezi ČSFR a Spolkovou republikou Německo o dobrém sousedství a přátelské spolupráci (1992). Deklarace je příkladem, v pozitivním a negativním smyslu, jak zacházet s historií v bilaterálních vztazích. Patrně největší hodnota Deklarace spočívá v tom, co výstižně pojmenovala předsedkyně Spolkového sněmu (Bundestagu) R. Süßmuthová, když řekla: „Naše společná deklarace má pomoci prolomit začarovaný kruh vzájemného účtování a obviňování. Nesmíme zůstat zajatci minulosti, neboť tím by nakonec minulost zvítězila.“

Vzdor množství sblížovacích aktivit ČSFR a ČR, které přinesl polistopadový vývoj, bylo po celé období zřejmé, že oficiální stanoviska na vládní úrovni se přibližovala jen obtížně nebo vůbec. Skutečnost, že vůle vybudovat vzájemné vztahy na nových základech byla doprovázena politickým váháním o způsobu, jakým by měl být „obrácen list“, vedla k tomu, že sporné otázky minulosti opětovně vyplynuly na povrch. Právě toto váhání poznamenalo obsah zmíněné smlouvy, vyvolalo potřebu dodatečně diplomaticky „ošetřit“ konfliktní témata minulosti. Ale také získat podporu SRN pro základní cíle zahraniční politiky ČR, vstup do NATO a EU.

Záhy po roce 1989 bylo zřejmé, že sociálně psychologickou podstatu postojů Čechů vůči Německu nevyřeší ani historikové, kteří sice mohou „historizací“ traumata z minulosti napomoci (v lepším případě) například spojeným úsilím o co nejobektivnější obsah učebnic dějepisu a odstraňováním obrazu nepřítelů, ale instrumenty vlivu na veřejné mínění nedisponují. Paměť se stává předmětem možné historie, ale také disponuje schopností rekonstruovat původní konflikt v nových podmínkách a „svádět včerejší bitvy“ (Daniel Cohn-Bendit).

Střední Evropa hraje nadále roli v kontextu česko-německých vztahů i po roce 1989, v předefinovaném rámci geopolitického prostoru mezi Východem a Západem. Paradoxním důsledkem vývoje po roce 1989 byl mimo jiné fakt, že společně se svobodou se vrátila také historie, což postihlo záhy česko-německé vztahy syndromem, který lze pro určité zjednodušení pojmenovat jako reminiscenční faktor. Rezidua někdejších konfliktů hybernizovala desítky let trvající situace studené války a v nové situaci vstoupila do hry.

V atmosféře oboustranného zadostiučinění a doznívající euforie se podařilo po komplikovaných jednáních a za cenu mnoha slovních i obsahových kompromisů podepsat text Deklarace, o jejíž potřebnosti tehdy pochyboval jen málokdo. Nicméně, po podpisu pronesl kancléř H. Kohl v Praze slova, která devalvovala osvobozující účinky dokumentu vzápětí po jeho vzniku. Kancléř poznamenal, že deklarace není smlouvou a majetkové otázky zůstávají otevřeny. Z hlediska právní argumentace německé strany pochopitelné konstatování se jevílo v daných souvislostech jako necitlivé. Navíc, ve svých dlouhodobých důsledcích posílilo toto vyjádření majetkové požadavky některých vyhnaneckých skupin a později ve vyjaté atmosféře předvolební kampaně roku 2002 pomohlo inspirovat požadavky na soudní zrušení poválečných prezidentských dekretů.

V dubnu 2002 provedený průzkum veřejného mínění v ČR ukázal, že tři pětiny tázaných jsou názoru, že debata o prezidentských dekretech negativně ovlivňuje stav česko-německých vztahů (obdobný propad pozitivního hodnocení vzájemných vztahů se odehrál v únoru 1996 jako důsledek polemik provázejících přípravu deklarace, kdy bylo dosaženo historického minima pouhých 45 % pozitivního hodnocení česko-německých vztahů).

Teprve po této trpké zkušenosti zmírnila média tón požadavků směřujících na českou vládu a politickou reprezentaci, což se bezprostředně promítlo do výrazně pozitivnějšího hodnocení vztahů ČR/SRN. Jinak dlouhodobě příznivé hodnocení vztahů českou veřejností se vrátilo do původních hodnot (říjen 2002 74 % a březen 2003 již čtyři pětiny tázaných hodnotily vztahy pozitivně).

Vzdor konstatování česko-německé Deklarace, kde článek IV praví, že: „obě strany prohlašují, že nebudou zatěžovat své vztahy politickými a právními otázkami pocházejícími z minulosti“, tlak na zrušení dekretů prezidenta E. Beneše pokračoval i v době podeklarační. Evropský parlament (inspirován poslanci CSU) vyzval v rezoluci z 15. dubna 1999 českou vládu, „aby zrušila platné zákony a dekrety z let 1945 a 1946, které se týkají násilného odsunu etnických skupin z bývalého Československa.“ Návrhy rezolucí předložených v Bundestagu (např. 9. 6. 2000) v průběhu debaty o východním rozšiřování EU byly porušením závazku daného v Deklaraci a téma rozšíření se stalo součástí česko-německých vztahů, ale také následujících předvolebních kampaní.

Společná deklarace byla výrazem situace, kdy Německo potřebovalo nalézt formu pro svoji nově získanou roli spojnice mezi západní a východní Evropou, zatímco Česká republika potřebovala normalizovat vztahy s významným politickým a ekonomickým partnerem. Význam společného dokumentu nespočíval výhradně v naplnění představ každé strany, ale ve schopnosti dosáhnout konsensu. Oba signatáři neposuzovali oprávněnost vzájemných požadavků a zavázali se, že

je nebudou ani formulovat, ani podporovat. To byl důvod, proč Deklarace sice nabídla kompromisní, institucionalizovaný výklad novodobých dějin, vyhnula se úloze českých Němců v období 1938–45, ale také poválečným prezidentským dekretům. Existenci deklarace lze označit z tohoto hlediska jako pozitivní, přestože nebylo dosaženo významnějšího sblížení stanovisek jejích signatářů.

Reálně vzato, v dané chvíli zřetelně nebylo možné dosáhnout podstatnější míry konsensu. Potvrdilo se, že základní rozpory odlišných právních stanovisek nespovodí ze světa magické slovní formule. Za stavu, kdy ani jedna strana nemůže (z právního hlediska) nebo nechce (z politických důvodů) opustit vlastní stanovisko, představuje jediné východisko respektování této situace jako východního definičního rámce další spolupráce. Zkušenosti česko-německé spolupráce na místní a regionální úrovni naznačují, že tento pragmatický přístup představuje funkční variantu umožňující dobré sousedství. S odstupem času lze formulovat základní důsledky Deklarace, které příznivě ovlivnily česko-německý dialog:

- byla odblokována cesta k odškodnění obětem nacistického násilí (včetně obětí holocaustu),
- byl zřízen Česko-německý fond budoucnosti, z jehož prostředků byla podpořena v podeklaračním období řada projektů obnovy kulturní krajiny v někdejších oblastech německého osídlení českých zemí, publikace prohlubující poznání kulturních, sociálních a historiografických souvislostí česko-německých vztahů, podpořeny výměny mládeže atd.
- k volnému projednání sporných otázek byla ustavena Koordinační rada česko-německého diskusního fóra,
- obě strany konstatovaly, že rozdílnost právních názorů obou stran je faktem, s nímž se dát žít a rozvíjet spolupráci, což ve výsledku zmírnilo a kultivovalo debatu ve veřejném prostoru a etablovalo pragmatické základy směřující ke kooperativnímu pojetí vzájemných vztahů ČR a SRN.

S ohledem na politický charakter dokumentu je významný způsob, jakým byl reflektován českým veřejným míněním/společností. Přitom se projevila distance mezi nepočetnou skupinou společenské elity vzešlé z prostředí disentu (odsuzující vysídlení) a většinovou společností sdílející přesvědčení, že poválečný transfer německy mluvících obyvatel někdejšího Československa byl legitimním aktem opírajícím se o rozhodnutí vítězné spojenecké koalice v Postupimí. Aktuální výzkumy veřejného mínění k tématu česko-německých vztahů potvrzují trend pozvolného odeznívání konfliktní minulosti ve vědomí české společnosti, k němuž přispěla svým dílem také kompromisní Deklarace.

Literatura/Poznámky

[1] Odhalení sochy prezidenta E. Beneše v Praze na Loretánském náměstí dne 16. 5. 2005 vyvolalo ještě šedesát let po skončení druhé světové války hluboce emotivní reakce představitelů Sudetoněmeckého krajanského sdružení a bavorského premiéra E. Stoibera. Obdobně emotivně reagují politikové ČR i společnost na sudetské svátky letnic/Pfingsten.

[2] Vše nasvědčuje tomu, že nadále platí spíše potřeba nalézt oboustranně přijatelné slovní formulace pro obhájení vlastního stanoviska, než sloučení dvou odlišných interpretací novodobých dějin česko-německých vztahů. Na určitou disparitaci jak tématickou, tak z hlediska složení účastníků česko-německého dialogu upozornil V. Klaus ve svém projevu na konferenci „Tolerance místo intolerance“ v Ústí nad Labem. Plné znění projevu viz <http://www.ceskenoviny.cz> ze dne 28. 3. 2004.

[3] Kunštát, M. „Faktor minulosti v současných česko-německých vztazích.“ *Mezinárodní politika* 11/2001. 7.

[4] Bezprostředně po listopadovém zvratu vznikla myšlenka vypracování reinterpretovaného „smiřovacího“ pojetí dějin, k němuž by se měla v krátké době dopracovat smíšená česko-německá Společná komise historiků. Právě z této půdy měla vzejít zamýšlená nová učebnice „společných“ dějin. Výsledkem byl skromný náčrt výkladu česko-německých dějin od 19. století nazvaný *Konfliktní společnost, katastrofa, uvolnění*, publikovaný v roce 1995. Některé kompromisní formulace klíčových událostí dějin byly převzaty do textu česko-německé Deklarace. Rovněž přepracování učebnic na jedné i druhé straně pokročilo omezeně. Podrobně k tématu viz studie: Beneš, Z. „České dějiny 20. století v německých učebnicích dějepisu,“ a Weger, T. „Analýza českých učebnic dějepisu,“ in *Učebnice a česko-německé sousedství* (Mariánskolázeňské rozhovory). 2001. Ackermann-Gemeinde/Ceská křesťanská akademie.

[5] V průběhu přípravy textu Deklarace vyvstaly obdobné problémy, jež provázely jednání o smlouvě mezi SRN a ČSFR. J. Dienstbier k tomu uvádí: „Více než devadesát procent textu smlouvy bylo skutečně dojednáno téměř okamžitě. Zbývala tlustá čára stavěná proti požadavkům sudetských Němců, Mnichov, potvrzení kontinuity Československa a ustanovení o postavení menšin. S těmi však nebylo možné hnout.“ Dienstbier, J. 1999. *Od snění k realitě*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. 284.

[6] Text Česko-německé deklarace o vzájemných vztazích a jejich budoucím rozvoji ze dne 21. ledna 1997, in *Česko-německé vztahy po pádu železné opony*. 1997. Praha: Rada pro mezinárodní vztahy. 22-23.

[7] M. Kundera publikoval teze ke střední Evropě v *Le Monde, Le Nouvelle Observateur* a jinde bez úspěchu. Mluvil o „východní Evropě“ a bez ohlasu. Možná bylo třeba nalézt správné klíčové slovo, možná situace změnila charakteristiku a naléhavost tématu. Viz též další postřehy k problému Wessel, M. S. 1997. „Střed je na Západo-střední Evropa v české diskusi osmdesátých let,“ in *Evropa očima Čechů*. Praha: Nakladatelství Franze Kafky. 73-77.

[8] Ash, T. G. „Does Central Europe Exist?“ *New York Review of Books*. 9. 10. 1986. Esej začíná větou: Střední Evropa se vrací. České vydání Ash, T. G. 1992. *Středoevropan volbou*. Praha: ISE. J. Dienstbier připomíná ještě další Ashovu formulaci: „Za svých opakovaných cest jsem si nejednou pomyslel, že skutečné dělítko leží mezi těmi (na Západě), kdo Evropu mají, a těmi (na Východě), kdo v ní věří.“ Věta, kterou lidé ve všech těchto zemích chtějí vyjádřit, oč jim jde, zní „návrat do Evropy“. Ash, T. G. *Rok zázraků*. 123.

[9] Katzenstein, Peter, J. 1997. *Mitteleuropa-between Europe and Germany*. Oxford, Providence: Berghahn Books, 4. K tématu viz též Markovits, Andrei, S. a Reich, S. 1997. *The German Predicament: Memory and Power in the New Europe*. Ithaca: Cornell University Press. Markovits, A. S.-Reich, S. 1998. *Das deutsche Dilemma (Die Berliner Republik zwischen Macht und Machtverzicht)*. Berlin: Alexander Fest Verlag.

[10] Souhrnný analytický pohled na průběh česko-německého dialogu v období po roce 1989 viz Houzvička, V. 2005. *Návraty sudetské otázky*. Karolinum: Praha. Kunštát, M.-Kopeček, M. „Sudeto-německá otázka v české akademické debatě po roce 1989.“ *Soudobé dějiny* 3/2003. 293-318.

[11] Nora. P. „Mezi pamětí a historií (problematika míst).“ *Politika paměti* (antologie francouzských společenských věd), No. 13/1998. Praha: Cahiers du CEFRES. 9-11. Autor zejména upozorňuje na skutečnost, že paměť je fenoménem ryze soukromým, kdežto historie se stala společenskou vědou. Z toho dovozuje, že paměť národa je tedy posledním vtělením paměti historie.

Václav Houzvička, březen 2017

ZDENĚK SUDA (1920–2015)

Je tomu již dva roky, co nás opustil kolega Zdeněk Suda krátce po svých devadesátých narozeninách. Na všech pracovištích a ve všech činnostech akademických i obecně společenských zanechal významnou stopu.

Narodil se 7. října 1920 v Pelhřimově, poté se rodina přestěhovala do Opavy. Ještě před válkou začal studovat na filosofické fakultě, své studium však

dokončil v důsledku zavření vysokých škol až po druhé světové válce. Zastihl ještě významné profesory, jako byli Josef Král, Antonín Boháč, Otakar Machotka, kteří byli po únorovém puči z fakulty odstraněni. Krátce po komunistickém převzetí moci stačil ještě obhájit disertační práci na téma Fašismus jako politické hnutí a společenská soustava. Brzy poté emigroval. Byl realista a nedomníval se, že vláda komunistů brzo skončí; bylo to tehdy proti široce rozšířenému mínění. Nechtěl už prožívat druhou totalitu, jak se později v rozhovoru zmínil.

Vzhledem ke svým jazykovým schopnostem byl přijat na Ženevskou univerzitu a později také na Evropskou kolej v Bruggách. V Ženevě se stal tajemníkem Světového fondu univerzitní pomoci. V této době přispíval také do exilového časopisu Skutečnost, kde byl i členem redakce. Pracoval též v sekretariátu Evropského hnutí v Paříži; tam se již tehdy připravoval vznik Evropské unie. Zde se také seznámil se svoji budoucí manželkou, nizozemskou diplomatkou, se kterou později měl čtyři děti. V roce 1954 začal pracovat v Rádiu svobodná Evropa a dva roky poté se etabloval v jeho politické redakci, kde zůstal až do roku 1968. Poté přijal nabídku Pittsburské univerzity a přesídlil do USA. Ve své akademické a pedagogické činnosti se zabýval sociologií, zejména pak její situací v sovětském bloku. V roce 1981 publikoval dějiny KSČ pod titulem Zealots and Rebels (Fanatikové a povstalcí).

Po roce 1989 se Zdeněk Suda vrátil do vlasti. V letech 1991-1993 přednášel na Středoevropské univerzitě v Praze a v letech 1994-1997 vedl oddělení společenských věd na univerzitě v Opavě.

Rádío Svobodná Evropa začalo česky vysílat 1. 5. 1951 a do Prahy přesídlilo 1. 7. 1994. První zmínku o pořadu Demokracie v teorii a praxi, což byl cyklus připravovaný Zdeňkem Sudou, jsme zaznamenali již ve třetím čísle prvního ročníku Dk-Dialogu v roce 1991. Pořad se vysílal každý týden v sobotu večer a byl třikrát opakován (neděle, úterý, středa). Většinu témat si autor cyklu připravil sám, na některé problémy si však pozval hosty. Když v roce 1993 vstoupil do Demokratického klubu, mezi pozvanými byla i řada jeho členů, se kterými diskutoval na některé z témat, nebo jim umožnil představit klubovou činnost. Šíře témat byla velká a celkem jich bylo více než 300. Jsou pravděpodobně zachována v archivu RSE, ale Demokratický klub má jejich texty, které si kol. Suda připravoval před vysláním; bylo by vhodné je zpracovat a v nějaké formě zpřístupnit veřejnosti. Kdyby se našel nějaký student politologie nebo některého z blízkých společenských oborů, byla by to velmi záslužná činnost a možná, že by z toho byla i bakalářská nebo magisterská práce. Přehled všech témat by byl příliš rozsáhlý, některá témata jsou připomenuta v Dk-Dialogu. Uvedu jen několik ukázek: význam dobrovolných organizací a hnutí v demokracii, význam rovnosti v demokratickém procesu, demokracie a většinový princip, civilní společnost a její nepřítel, demokracie a tolerance, rozhovor o Demokratickém klubu a mnoho jiných.

Počátkem tohoto století stále více pobýval v Pittsburghu a do Prahy jezdil méně a méně. Cyklus posléze převzal Vojtěch Cepl pod názvem Člověk a demokra-

cie. To však již bylo v rámci Českého rádia 6 (na podzim 1995 došlo ke spojení RSE a českého rádia 6, které skončilo v roce 2004). Pak vzniklo 1. 2. 2004 samostatné České rádio 6, které fungovalo do 28. 3. 2013; poté z něho od 1. 3. 2013 je Rádio plus. Cyklus Vojtěcha Cepla však skončil jeho úmrtím v listopadu 2009. Poté již podobný cyklus nepokračoval.

Pro kol. Sudu bylo stále obtížnější cestovat mezi Prahou a Pittsburghem. Ještě v letech 2007-2010 však otiskl 13 esejů a esejních recenzí v příloze Lidových novin Orientace, avšak to již řešil písemně. Kol. Suda napsal řadu knih, zejména v angličtině. Všechny jsou na rozhraní sociologie, ekonomie, politologie a filosofie. Jeho široký zájem o problémy na rozhraní těchto oborů je možná jedním z důvodů, proč se mu nedostalo zaslouženého uznání a proč i v tuzemsku je málo známý. Jak jsem ho znal, nemyslím, že po nějakém ocenění toužil. Byl přesvědčený demokrat a v celém svém životě se snažil o podporu demokracie a demokratismu, aniž za to očekával nějakou odměnu. Poslední léta ze zdravotních důvodů a též na přání své rodiny se již do vlasti nepodíval. Zemřel ve Spojených státech 21. října 2015. Členové Demokratického klubu, kterým také přednášel, si ho zachovají ve svých vzpomínkách.

Zdeněk Pavlík, říjen 2017

AUTOGRAMIÁDA NOVÉ KNIHY HISTORIČKY EVY BROKLOVÉ O STÁTNÍKU ANTONÍNU ŠVEHLOVI V MUZEU DRUŽSTEVNICTVÍ

V Muzeu družstevnictví na pražském Těšnově se dne 22. listopadu pořádala autogramiáda nové knihy české historičky Doc. Evy Broklové, DrSc. o Antonínu Švehlovi, československém státníkovi a zemědělci. Akce probíhala u příležitosti výročí 170 let tradice družstevnictví v Čechách, kterou slaví Družstevní Asociace ČR.

Mezi významnými hosty nechyběl senátor Ing. Petr Šilar, který poskytl akci záštitu, a dalšími hosty byla mj. doc. Ing. Lidmila Němcová, CSc., předsedkyně Sdružení křesťanských seniorů, historička PhDr. Marie L. Neudorfová, Ph.D., novinář Vladimír Šavrdra, propagátor družstevnictví Milan Rokytko, filozof Jaroslav Mestek a další.

Vystoupil nejprve náš vzácný host pan senátor Ing. Petr Šilar a poté historička doc. Broklová, která představila přítomným svou novou publikaci Antonín Švehla: Tvůrce politického systému. Publikaci vydalo nakladatelství Academia. Kniha je zajímavá tím, jak hodnotí Antonína Švehla nejen jako státníka a agrárníka, ale také jako skutečného tvůrce politického systému a je obhajobou standartní parlamentní demokracie.

Hosté a pan senátor Ing. Petr Šilar vysoce hodnotili tuto publikaci, která je v podstatě první odbornou prací o Antonínu Švehlovi po roce 1989, kterou napsal český historik. Práce je pokusem o rekonstrukci politické filozofie Antonína Švehly a její uplatnění v československém politickém systému. Švehla nepřihlédl k závěrům dohod mezi zahraničním a domácím odbojem a zahájil budování parlamentní demokracie hned po vyhlášení Československé republiky roku 1918. Ve

státě, jemuž chyběla jednotná struktura, kladl důraz na župní zákon. V domácím táboře získal důvěru pravice, levice a spolupracoval i s německými politiky. Z individualisticky založeného zemědělského stavu vytvořil organizovanou skupinu obyvatel, uskutečněním pozemkové reformy vznikla voličská vrstva, která se stala oporou demokracie. Pěstoval státní tradici, odmítal teze o krizi demokracie i krizi parlamentarismu. Švehlův podíl na vzestupu české národní společnosti vysoce hodnotil prezident Masaryk. V diskusi zazněla myšlenka ocenit Antonína Švehlu jako zakladatele státu podobně jako je oceněný prezident T. G. Masaryk a dr. Edvard Beneš.

Vedoucí Muzea družstevnictví Mgr. Pavel Černý provedl přítomné expozicí muzea a seznámil je s výročím, které letos slavíme.

Pavel Černý, prosinec 2017

NESOUHLAS Z KANDIDATUROU ZDEŇKA ONDRÁČKA

Nesouhlasím s kandidaturou člena parlamentu za KSČM Zdeňka Ondráčka na funkci předsedy komise pro kontrolu Generální inspekce bezpečnostních sborů vzhledem k tomu, že v roce 1989 se jako člen Pohotovostního pluku Sboru národní bezpečnosti podílel na zásahu proti nenásilným protestům demokratických sil v průběhu tzv. Palachova týdne. V lednu 1989 byl Zdeněk Ondráček mladým příslušníkem SNB, a asi vzhledem ke svému mládí nepochopil, že tímto činem zasahuje rovněž proti svobodě a lidským právům. Nikdy později se za svůj čin neomluvil a nikdy neprojevil lítost nad zásahem, což může znamenat, že nemá důvod zpochybňovat tehdejší mocenský zásah komunistického režimu.

Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS) je kontrolním orgánem státu, jejímž cílem má být přešetření těch zásahů např. Policie České republiky, které jsou nahlášeny jako protiprávní. Pokud Zdeněk Ondráček nepřiznal nedemokratičnost jednání dřívější komunistické nomenklatury, lze těžko předpokládat, že pochopí případné protiprávní jednání současných bezpečnostních sborů České republiky. Z toho důvodu vyzývám poslance Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, aby nepodpořili kandidaturu Zdeňka Ondráčka na tuto pozici.

Ondřej Wagner, prosinec 2017

VÍTE, ŽE ...

... 8. 6. 2017 byl hostem pořadu Na červeném koberci Jiřího Žáka kolega MUDr. Zdeněk Kalvach, gerontolog, a povídal o umění jak (ne)stárnout. Jiří Žák je český herec, spisovatel, scenárista, publicista a překladatel z francouzštiny. <http://www.cafeidoskop.cz>

... Klub na obranu demokracie pořádá zajímavá setkání: <http://klubod.cz/>

Jitka Nováková, prosinec 2017

Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Také v dalších měsících pokračovala pravidelná setkání členů a přátel Klubu k aktuálním politickým otázkám: v říjnu Možné řešení izraelsko-palestinského konfliktu, v listopadu Marie Terezie, 300 let od jejího narození, v prosinci Nové výzvy pro evropskou statistiku.

Nezapomínejte prosím, že své připomínky, poznatky i pochvaly k setkáním můžete vyjádřit přímo na webové stránce Dk u každého setkání. Bude také přínosem, když nám pošlete návrh na téma setkání Dk, které byste chtěli přednést, případně které by Vás zajímalo a měli bychom získat přednášejícího.

POZVÁNKA

na setkání dne 16. ledna 2018 (třetí úterý v měsíci) v **17 hod.** v **Měšťanské besedě** v Praze (CEVRO Institut – vysoká škola), Jungmannova 17, Praha 1, místnost č. 206 (2. patro): Úvodní slovo na téma Psychologie demokracie a (ne)demokratů připravila kol. Martina Klicperová, sociální psycholožka Psychologického ústavu AV ČR a San Diego State University. V únoru bude mít úvodní slovo kol. Miroslav Novák k výsledkům parlamentních a prezidentských voleb. Pozvánky na tato setkání zasíláme pouze elektronicky. Pokud je nedostáváte, nemáme Vaši e-mailovou adresu. Můžete je najít také na webu Dk.

Oznámení pro členy Dk, kteří chtějí dostávat Dk-Dialog pouze elektronicky: prosím, oznamte nám své přání obratem na adresu dklub@volny.cz. Děkujeme.

Vydavatel: Demokratický klub, Františka Křížka 1, 170 00 Praha 7.

Telefonní číslo: 221 506 733 (též záznamník);

e-mail: dklub@volny.cz, webová stránka: <http://www.demokratickyklub.cz>

Demokratický klub můžete sledovat i na Facebooku a na Twitteru.

Bankovní spojení Demokratického klubu: Česká spořitelna, a.s., pobočka č. 01/103, Praha 1, Rytířská 29, číslo účtu 1923868339/0800

IBAN CZ 76 0800 0019 2386 8339 SWIFT GIBACZPX

Redakční rada: Zdeněk Kalvach (odpovědný redaktor), Radovan Jelínek, Josef Kandert, Jitka Nováková a Zdeněk Pavlík

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 2471/93 ze dne 20. 12. 1993. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. 6759.

Příspěvky jednotlivých autorů, členů i nečlenů Dk, nemusejí vyjadřovat názory Klubu. Tyto jsou vyjádřeny pouze v oficiálních (číslovaných) stanoviskách Demokratického klubu.